

ALICE MUNRO – ŽIVOT DJEVOJAKA I ŽENA – KRATAK SADRŽAJ

"Život djevojaka i žena" mnogi smatraju jedinim romanom kraljice priča – kanadske nobelovke Alice Munro. Glavna junakinja, djevojčica Del Jordan, živi na očevoj farmi za uzgoj lisica gdje s bratom i bizarnim susjedima otkriva fantastičnu prirodu kojom je okružena. Zbog školovanja odlazi s majkom u obližnji gradić, upoznaje prijateljicu Naomi s kojom dijeli sve frustracije djevojačkog odrastanja.

Iznimno znatiželjna, toliko neobična u običnom gradiću, promatra svijet oko sebe, prvu tjelesnost, ljubav, odnose među ljudima, rođenje i smrt. Uz nonkonformističnu majku, prodavačicu enciklopedija po bespućima kanadske provincije koja je upućuje da beskompromisno zakorači u život, Del Jordan svojim duhovitim i lucidnim razmišljanjima nagoni čitatelja da se s nježnošću i smiješkom sjeti i vlastita odrastanja.

ALICE MUNRO: ŽIVOT DJEVOJAKA I ŽENA

Str. 178. – 184.

Bio je to oproštajni nastup za gospodina Chamberlaina, kao što sam mogla i pretpostaviti. Došla sam kući u podne i zatekla Fern kako sjedi za stolom u blagovaonici, prostrtim za večeru, i sluša majku koja se javlja iz kuhinje kroz buku pasirke.

»Nije važno što ljudi govore. Ti nisi bila udana. Nisi bila zaručena. To se nikoga ne tiče. Tvoj je život tvoja stvar.«

»Hoćeš vidjeti moje ljubavno pisamce?« rekla je Fern i mahnula mi njime pod nosom.

Draga Fern,

zbog okolnosti koje su izvan moje moći, večeras odlazim u svojem vjernom Pontiacu i krećem na Zapad. Ima još dobar dio svijeta koji još nisam vidio i nema se smisla zatvarati u obor. Možda ću ti poslati dopisnicu iz Kalifornije ili Aljaske, tko zna? Budi dobra curica kao što si uvijek bila i dalje liži one marke i otvaraj pisma nad parom, možda još i nađeš novčanicu od 100 dolara. Kad mama umre, vjerojatno ću doći kući, ali ne zadugo. Pozdrav, Art

Ista ruka napisala je: *Del je zločesta curica.*

»Otvarati poštu kažnjivo je djelo«, rekla je majka, ulazeći. »Mislim da nije jako duhovito to što je napisao.«

Razdijelila nam je konzervirane mrkve, pire od krumpira, mesnu štrucu. Bez obzira na godišnje doba, jeli smo težak obrok usred dana.

»U svakom slučaju, očito mi nije ogadio hranu«, rekla je Fern s uzdahom. Polila je kečap po jelu. »Mogla sam ga imati. Nekad davno, da sam htjela. Čak mi je pisao pisma, spominjući brak. Trebala sam ih sačuvati, mogla bih ga tužiti za kršenje obećanja.«

»Dobro da nisi«, rekla je majka živahno. »Ili gdje bi danas bila?«

»Da nisam što? Tužila ga za kršenje obećanja ili se udala za njega?«

»Udala se za njega. Kršenje obećanja poniženje je za ženu.«

»Oh, nije mi prijetila opasnost od braka.«

»Imala si svoje pjevanje. Imala si svoje zanimanje u životu.«

»Samo sam se predobro zabavljala. Znala sam dovoljno o braku da znam da je tad gotovo sa zabavom.«

Kad je Fern govorila o zabavi, mislila je na odlaske na ples u paviljon Lakeshore, odlaske u hotel Regency u Tuppertone na piće i večeru, na vozikanje od jedne krčme uz cestu do druge, subotom uvečer. Moja je majka zbilja pokušala razumjeti takve užitke, ali nije ih razumjela, kao što nije razumjela zašto ljudi idu na vrtuljak ili vlak smrti na sajmu i onda povraćaju pa opet idu na vožnju.

Fern nije bila sklona tugovanju, unatoč vezi s operom. Izrazila je stav da muškarci uvijek odlaze, i bolje da odu prije nego što ti se smuče. Ali postala je vrlo razgovorljiva; nikad nije šutjela.

»Gori si od Arta«, rekla je Owenu dok smo večerali. »Taj ni mrtav ne bi taknuo nijedno žuto povrće. Mama ga je trebala nalupati dok je bio mali. To sam mu stalno govorila.«

»Građen si sasvim drukčije od Arta«, rekla je mojem ocu. »Kad je kupovao odijela, problem je bio što je imao dugačko tijelo, a kratke noge. Samo je kod Ransona u Tuppertonu mogao naći nešto što mu pristaje.«

»Samo sam jedanput vidjela da je izgubio živce. U paviljonu gdje smo došli na ples, neki me je momak pozvao da plešemo, i ja sam ustala jer što tu možeš, a ovaj mi se licem nasloni na vrat i stane me lickati kao da sam glazura od čokolade! Art mu je rekao, ako moraš sliniti, nemoj to raditi po mojoj curi, ja bih je možda htio za sebe! I otrgnuo ga je od mene. Zbilja!«

Znala sam ući u sobu gdje su ona i majka razgovarale i nastupila bi neprirodna šutnja, kao da nešto čekaju. Majka bi je slušala s izrazom nekog uhvaćenog u stupicu, odlučno sućutnim i ojađenim. Što je mogla? Fern joj je bila dobra, možda jedina prijateljica. Ali ni u snu nije pomišljala da će morati slušati neke stvari. Možda je požalila za gospodinom Chamberlainom.

»Ružno se ponio prema tebi«, rekla joj je majka, dok je Fern slijegala ramenima i dvosmisleno se smijala. »Zbilja ružno. Zbilja ružno. Nikad mi nitko nije tako naglo pao u očima. Ali unatoč tome fali mi kad čujem kako se muče s vijestima na radiju.«

Jer postaja Jubilee nije našla nikoga drugoga tko bi vijesti, ovakve kakve su sada, pune ruskih imena, čitao bez panike, i dopustili su da netko za Bacha kaže Bač u emisiji *In memoriam*, kad su pustili koral *Jesu bleibet meine Freunde*. Majka je podivljala.

Namjeravala sam ispričati Naomi sve o gospodinu Chamberlainu, sad kad je to završilo. Ali Naomi je izišla iz bolesti osam kilograma lakša, s potpuno novim pogledom na život. Njezine je izravnosti nestalo zajedno s punašnom pojavom. Jezik joj se pročistio. Izgubila je smionost. Pokazivala je novo, profinjeno poštovanje prema samoj sebi. Sjedila je pod stablom suknje raširene oko sebe, promatrala kako mi ostali igramo odbojku i neprestano opipavala čelo da vidi ima li vrućicu. Nije ju čak zanimala ni činjenica da je gospodin Chamberlain otišao, tako je bila obuzeta sama sobom i svojom bolešću. Dok je bila bolesna, vrućica joj je narasla iznad 40. Sve prostačke strane seksa iščeznule su iz njezina razgovora, a očito i iz misli, premda je mnogo govorila o doktoru Wallisu, i kako joj je osobno vlažio tabane spužvom i kako mu je bila posve bespomoćno izložena dok je bila bolesna.

Tako si nisam mogla olakšati time da ono što je gospodin Chamberlain učinio pretvorim u smiješnu, premda zastrašujuću priču. Nisam znala što početi. Nisam ga mogla vratiti u njegovu staru ulogu, natjerati ga da glumi onoga priprostog, krepkog, uslužnog pohotnika sa samo jednim ciljem u glavi iz mojih sanjarija. Poljuljala se moja vjera u jednostavnu pokvarenost. Možda se nigdje osim u sanjarenju vrata u podu ne otvaraju tako slatko i lagano i puštaju tijela da se obruše, potpuno oslobođena misli, oslobođena osobnosti, u najniže ugađanje samom sebi i ludu, izopačenu slobodu. Umjesto toga, kako mi je pokazao gospodin Chamberlain, ljudi sa sobom mnogo toga nose – putenost koja nije svladana, već je treba bubotcima prisiliti na ekstazu, sve one tvrdoglave zagonetke i vlastita mračna skretanja.

U lipnju se održavala godišnja večera s jagodama na tratini iza Ujedinjene crkve. Fern je otišla onamo pjevati, odjevena u cvjetastu haljinu od šifona koju joj je moja majka pomogla sašiti. Sad joj je bila vrlo tijesna u struku. Otkako je gospodin Chamberlain otišao, Fern se udebljala tako da više nije bila mekana i zaobljena, već zbilja debela, nabrekla kao slatki nabujak, dok joj pjegava koža više nije bila zagasita, nego sjajna i zategnuta.

Potapkala se oko struka. »U svakom slučaju nitko ne može reći da kopnim, je li tako? Bit će skandala ako popucam po šavovima.«

Čuli smo kako joj visoke potpetice kuckaju dok odlazi pločnikom. Za lisnatih, oblačnih mirnih večeri pod krošnjama, zvukovi su se razlijevali daleko. Druželjubiva buka priredbe u Ujedinjenoj crkvi doplovila je čak do naših ulaznih stuba. Je li majka poželjela staviti

šešir i laganu ljetnu haljinu i otići onamo? Njezin agnosticizam i društvenost često su se nužno sukobljavali u Jubileju gdje su se društveni i vjerski život uglavnom svodili na jedno te isto. Fern joj je rekla neka dođe. »Ti si pripadnica crkve. Nisi li mi rekla da si se pridružila kad si se udala?«

»Moji nazori tad još nisu bili čvrsti kao danas. Sad bi to bilo licemjerno. Ja nisam vjernica.«

»Misliš da svi ovi jesu?«

Sjedila sam na verandi i čitala *Slavoluk pobjede*, knjigu koju sam posudila u knjižnici. Knjižnica je baštinila neki novac pa su se opskrbili zalihom novih knjiga, većinom na preporuku gospođe Wallis, liječnikove žene koja je imala sveučilišnu titulu, ali možda ne i ukus na koji je gradsko vijeće računalo. Čule su se pritužbe, govorilo se da je to trebalo prepustiti Belli Phippen, ali samo je jedna knjiga – *Prodavači magle* – uistinu uklonjena s polica. Ja sam je prije toga pročitala. Majka ju je uzela u ruku, prelistala nekoliko stranica i rastužila se.

»Nisam nikad očekivala da ću doživjeti da se tiskana riječ koristi na ovakav način.«

»Radi se o reklamnoj industriji, kako je pokvarena.«

»Bojim se da to nije jedino što je pokvareno. Za koji dan pričat će o tome kako idu na zahod, čemu to preskočiti? Ničega sličnog nema u Silasu Marneru. Ni u klasicima. To su bili dobri pisci, njima to nije trebalo.«

Odbacila sam svoje stare ljubimce, Kristin Lavransdatter, povijesne romane. Sad sam čitala moderne knjige. Somerset Maugham. Nancy Mitford. Čitala sam o bogatašima i plemenitašima koji su prezirali upravo one ljude koji su se u Jubileju smatrali društvenom kremom; ljekarnike, zubare, trgovce. Naučila sam imena kao što su Balenciaga, Schiaparelli. Razumjela sam se u pića. Viski i soda, džin i tonik, Cinzano, liker benediktin, Grand Marnier. Znala sam imena hotela, ulica, restorana u Londonu, Parizu, Singapuru. U tim su knjigama ljudi išli zajedno u krevet, to su radili neprestano, ali opisi onog u što su se upuštali nisu bili temeljiti, štogod majka mislila. Jedna je knjiga uspoređivala spolni odnos s prolaskom kroz željeznički tunel (valjda ako si ti vlak) nakon kojeg izlijećeš na planinsku livadu tako blaženu i prekrasnu da se osjećaš kao da si na nebesima. Knjige su uvijek to uspoređivale s nečim drugim, nikad nisu govorile o tome samome.

»Ne možeš tu čitati«, rekla je majka. »Ne možeš čitati na tom svjetlu. Siđi na stube.«

I sišla sam, ali ona uopće nije htjela da ja čitam. Htjela je društvo.

»Vidiš, jorgovani će ocvasti. Uskoro ćemo na farmu.«

Duž prednjeg dijela našeg dvorišta, kraj pločnika, rasli su ljubičasti jorgovani, izbljedjeli kao mekane, fine krpe za prašinu, poprskani mrljicama hrđe. Iza njih cesta, već prašnjava, i redovi razraslog grmlja divlje kupine ispred tvornice, zatvorene i prozora zakucanih daskama, na kojoj su se još razaznavala velika, izbljedjela, hvalisava slova GLASOVIRI MUNDY.

»Žao mi je Fern«, rekla je majka. »Žao mi je zbog njezina života.«

Njezin tužan, povjerljiv ton upozorio me da se držim na udaljenosti.

»Možda večeras nađe novoga dečka.«

»Kako to misliš? Nije njoj do novoga dečka. Njoj je svega toga preko glave. Pjevat će *Kamo god kročiš*. Još ima lijep glas.«

»Udebljala se.«

Majka mi se obratila svojim ozbiljnim, nadobudnim, profesorskim tonom.

»Mislim da nastupa promjena u životu djevojaka i žena. Da. Ali na nama je da je potaknemo. Žene dosad nisu imale ništa osim veze s muškarcima. To je sve što smo imale i što imamo. Vlastitog života imamo koliko i domaće životinje. Bit ćeš mu, jednom kad mine ga strast, jedva draža od konja, uz noge dalje od psa. Tennyson je to napisao. To je istina. Bila je istina. No, ti ćeš htjeti imati djecu.«

Toliko je ona znala o meni.

»Ali nadam se da ćeš se – služiti mozgom. Služi se mozgom. Ne skreći s puta. Kad jednom napraviš tu grešku – kad skreneš s puta, zbog muškarca, tvoj život više nikad neće biti tvoj. Natovarit ćeš si teret na leđa, uvijek je to na ženi.«

»Danas postoji kontracepcija«, podsjetila sam je, a ona me zapanjeno pogledala, iako je ona osobno javno osramotila našu obitelj kad je pisala u mjesni *Herald-Advance* da bi se »profilaktici morali dijeliti svim ženama na socijalnoj pomoći u okrugu Wawanash kako bi se spriječilo daljnje povećanje obitelji«. Dečki u školi su mi dovikivali: »Hej, kad to tvoja mama dijeli propilakte?«

»To nije dovoljno, premda je dakako velika prednost, a vjera je tome zakleti neprijatelj, kao svemu što bi moglo olakšati tegobe života na Zemlji. Zapravo govorim o samopoštovanju. O samopoštovanju.«

Projekt broj: 2016-1-HR01-KA201-022159
Erasmus + Priručnik za neodlučne,
posrnule i loše čitatelje

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Nisam do kraja shvatila smisao toga što govori, ili ako jesam, bila sam odlučna da mu se oduprem. Morala sam se opirati svemu o čemu je govorila tako silno ozbiljno i tako tvrdoglavo nadobudno. Nisam mogla podnijeti da iskazuje brigu za moj život, brigu koja mi je bila potrebna i koju sam prihvaćala zdravo za gotovo. Osjećala sam također da se to ne razlikuje toliko od svih drugih savjeta koji se nude ženama, djevojkama, savjeta koji pretpostavljaju da si zato što si žensko podložna oštećenju, da ti je nužna određena količina pažnje i brižnog tetošenja i samozaštite, dok se smatralo da su muškarci u stanju izići i upustiti se u sve vrste iskustava i odbaciti ono što ne žele i vratiti se ponosni. Bez i trunke razmišljanja, odlučila sam učiniti isto.

ALICE MUNRO, ŽIVOT DJEVOJAKA I ŽENA (roman) - priča POLJSKA CESTA (ulomak)

Poljska cesta bila je zadnje mjesto gdje je majka htjela živjeti. Čim bi joj noge zagazile na gradski pločnik, a ona podignula glavu, zahvalna na hladovini grada nakon sunca na Poljskoj cesti, iz nje bi poteklo olakšanje, novonađeni osjećaj smisla. ...

Majka nije bila omiljena na Poljskoj cesti. Ljudima se obraćala glasom manje prijateljskim od onoga kojim se služila u gradu, s nekom strogom uljudnošću i napadno gramatički ispravno. Ženi Mitcha Plima – koja je jednom radila, premda to tada nisam znala, u javnoj kući gospođe McQuade – nije se uopće obraćala. Bila je na strani svih siromaha svijeta, na strani crnaca i Židova i Kineza i žena, ali nije podnosila pijanstvo, ne, i nije podnosila razvrat, psovke, nesređene živote, samozadovoljno neznanje; i tako je morala isključiti stanovnike Poljske ceste iz onih stvarno potlačenih i potrebitih, iz stvarne sirotinje koju je i dalje ljubila.

Otac je bio drukčiji. Njega su svi voljeli. On je volio Poljsku cestu, premda je sam jedva pio, nije se preslobodno ponašao prema ženama, niti prostačio, premda je vjerovao u rad i cijelo vrijeme vrijedno radio. Osjećao se ugodno ovdje, dok je s muškarcima iz grada, s bilo kojim muškarcem koji je na posao išao u košulji i kravati, i nehотиčno bio na oprezu, malo ponosan i u strahu od uvrede, s onom posebnom, profinjenom sposobnošću da nanjuši prenemaganje koju posjeduju neki ljudi sa sela. Odrastao je (kao i moja majka, ali ona je sve to ostavila za sobom) na farmi u debeloj zabit, ali nije se ni ondje osjećao kod kuće, među okoštanim običajima, u ponosnoj bijedi i jednoličnom seljačkom životu. Poljska cesta mu je odgovarala; stric Benny odgovarao mu je kao prijatelj.

Na strica Bennyja majka se naučila. Jeo je za našim stolom svakog podneva, osim nedjeljom. Zalijepio bi svoju žvakaću na vrh vilice i nakon ručka je skinuo pa nam pokazao uzorak, tako lijepo utisnut u gumu boje kositra da ju je bilo šteta žvakati. Nalijevao je čaj u tanjurić i puhao u njega. Nataknuo bi komadić kruha na vilicu pa očistio tanjur kao da ga je mačka polizala. U kuhinju je donosio vonj, za koji ne mogu reći da mi se nije sviđao, vonj ribe, krznatih životinja, močvare. Držeći se seoskih pravila pristojnosti, nikad nije sam sebi stavljao hranu na tanjur niti uzimao drugu porciju sve dok mu se tri puta ne ponudi. Pričao je priče u kojima se uvijek događalo nešto za što je majka uporno tvrdila da se nije moglo dogoditi, kao u priči o braku Sandyja Stevensona.

Sandy Stevenson oženio se debelom ženom dolje s istoka zemlje, ne iz našeg okruga, a ona je imala dvije tisuće dolara u banci i posjedovala auto Pontiac. Bila je udovica. Čim je došla živjeti sa Sandyjem ovamo na Poljsku cestu, prije dvanaest ili petnaest godina, počele su se događati razne stvari. Posuđe je po noći padalo na pod i razbijalo se. Varivo je samo od sebe odletjelo sa štednjaka i uprskalo kuhinjske zidove. Sandy se probudio usred noći jer je osjetio da ga kroz madrac podbada nešto nalik kozi, ali kad je pogledao ispod kreveta, nije bilo ničega. Najljepšu spavaćicu njegove žene našli su rasparanu po cijeloj dužini i zavezanu u čvor u užetu za povlačenje rolete. Uvečer, kad su htjeli posjediti u miru i malo popričati, nešto im je udaralo po zidovima, tako glasno da su mislili s uma sići. Napokon je žena rekla Sandyju da zna tko to radi. Njezin pokojni muž, ljut na nju jer se ponovno udala. Prepoznala je njegovu lupu po zidu, tako je on udario člancima prstiju. Pokušali su ne obraćati pozornost na njega, ali uzalud. Onda su odlučili otići na izlet autom da vide hoće li ga to obeshrabriti. Ali on je pošao s njima. Vozio se na krovu auta. Mlatio je po krovu šakama i toptao nogama i tukao i tresao tako da je Sandy umalo sletio s ceste. Napokon je Sandy izgubio živce. Zaustavio je auto, rekao ženi da sjedne za volan, a on izlazi i otpješačit će ili stopirati kući. Njoj savjetuje da se odveze u svoj grad, a njega neka zaboravi. Briznula je u plač, ali složila se da joj ništa drugo ne preostaje.

«Ali ne vjerujete valjda u to, je li?» rekla je majka, s poletnom vedrinom. Počela je tumačiti kako je sve to slučajnost, umišljanje, autosugestija.

Stric Benny prostrijelio ju je sažaljivim pogledom.

«Idi pa pitaj Sandyja Stevensonsona. Jas vidio modrice, na svoje oči vidio.»

«Kakve modrice?»

«Tamo gdje ga je podbadalo ispod kreveta.»

«Dvije tisuće dolara u banci», sanjarski je rekao otac, da prekine daljnju raspravu. «To ti je žena. Ti bi morao potražiti sebi jednu takvu, Benny.»

«E pa baš i oću», rekao je stric Benny, prihvativši isti šaljivo-ozbiljan ton, «kad nađem vremena.»

«Takva bi ti žena dobro došla.»

«To i ja kažem.»

«Pitanje je samo, debela ili mršava? Debele su sigurno dobre kuharice, ali mogu i puno pojesti. A opet, i neke mršavice puno jedu, teško je znati. Neki put se nađe neka krupna

koja više manje živi od vlastite masti, tako bi uštedio. Pazi da ima dobre zube, ili svoje ili sve povadene i dobru protezu. Najbolje bi bilo i da su joj već izvadili slijepo crijevo i žuč.»

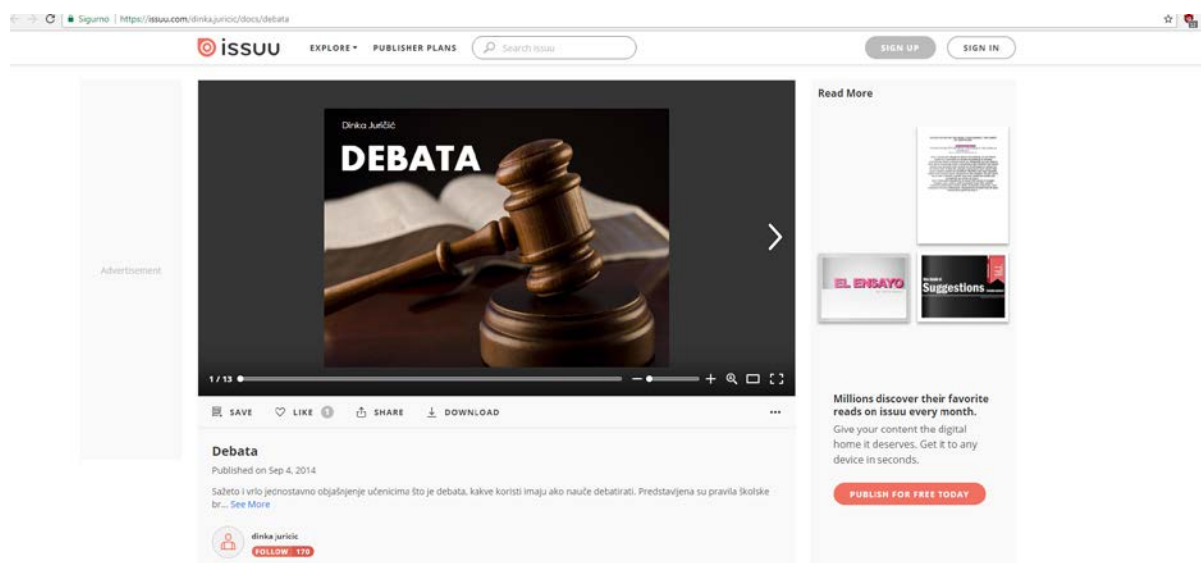
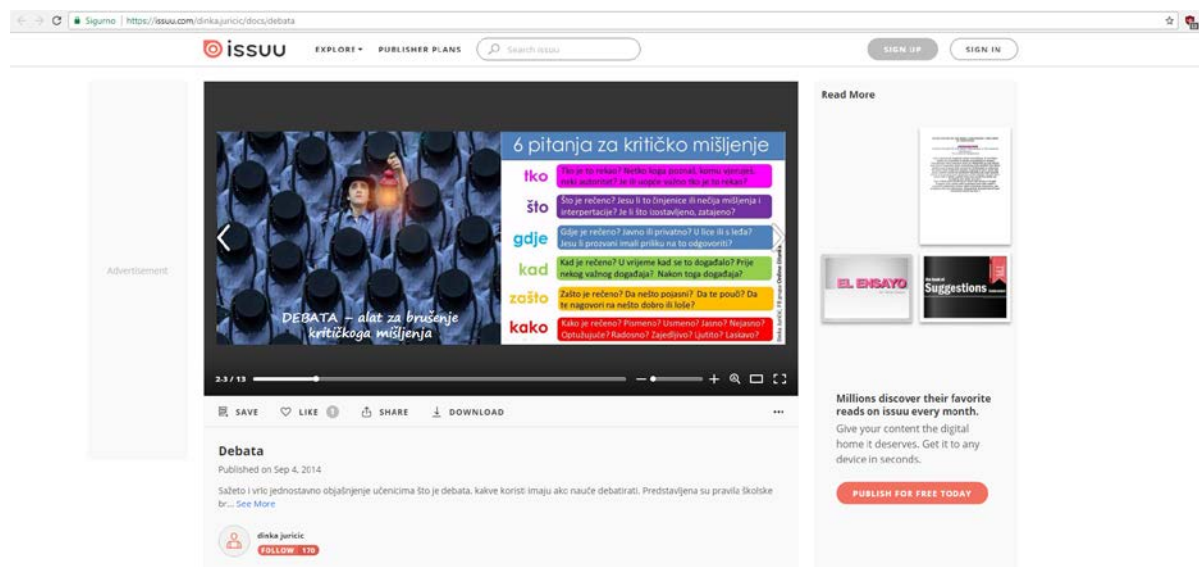
«Pričate kao da kupujete kravu», rekla je majka. Ali zapravo joj to nije smetalo; imala je te nepredvidljive trenutke popustljivosti, koje je poslije izgubila, kad je izgledalo kao da joj sami obrisi tijela smekšavaju, a nemarni pokreti, skupljanje tanjura sa stola, poprimaju neku nadmoćnu lakoću. Tad je bila punija žena, svjetlije kose, nego kakva je poslije postala.

«Ali mogla bi te prevariti», ozbiljno je nastavio otac. «Reći ti da su joj izvadili slijepo crijevo i žuč, a zapravo su još na mjestu. Neka ona tebi lijepo pokaže šavove.»

Stric Benny je štucnuo, pocrvenio, i nasmijao se, gotovo bezvučno, pognut nisko nad tanjurom.

UPUTE MODERATORU

<https://issuu.com/dinka.juricic/docs/debata>

Nastavnik raspoređuje učenike u manje skupine (6 skupina po 3 do 5 učenika) slučajnim odabirom u imeniku. Moderatori dijele roditeljima papire za bilješke i ocjene. Učenici rade u malim skupinama prema načelu suradničkog učenja, svaki učenik pojedinačno čita svoje argumente za i protiv. Redosljed izlaganja: metoda vruće olovke (na stolu voditelja, olovka se zavrti, a uperen vrh određuje prvoga govornika). Roditelji sudjeluju

individualno, slušaju i po potrebi bilježe. Vježbajući slušanje, govorenje i gospodarenje vremenom, učenici vode bilješke te poslije, zajedno s roditeljima, postavljaju pitanja i komentiraju.

Na kraju izabiru uspješne teze/argumente koji potvrđuju ili opovrgavaju zadanu tezu i potkrepljuju ih dokazima iz teksta (citatima, parafrazama, prepričavanjem dijelova ulomka), kako je bilo zadano, te odbacuju loše oblikovane ili netočne tvrdnje.

Učenici odabiru dvije skupine po tri debatanta te predstavnike sudaca (2 roditelja i 3 učenika).

C. Drugi sat: debata i samovrednovanje

Roditeljima i učenicima moderatori naizmjenično objašnjavaju pravila debate. Debata je vještina raspravljanja u kojoj se sudionici koriste unaprijed pripremljenim argumentima. Dvije suprotstavljene strane raspravljaju o tezi. Dobro oblikovana teza treba biti izrečena jesnom rečenicom. Sudionici do posljednjeg trenutka ne znaju hoće li biti afirmacijska ili negacijska strana, zato su pripremali argumente za obje strane. Kad debatanti saznaju koje će mišljenje zastupati, što se može odrediti i bacanjem kocke, novčića, izvlačenjem papirića iz kapuljače i sl., moraju zastupati svoju skupinu bez obzira na to je li to i njihovo osobno uvjerenje. Jedna skupina pokušava uvjeriti drugu u istinitost svojih argumenata i nagovoriti je da ih prihvate. Sudci nadziru vrijeme i na kraju, nakon rasprave i završnih riječi, ocjenjuju uvjerljivost skupina (ljestvica 1 – 10) te određuju pobjednika. Debata traje točno 18 minuta.

Odabiru se afirmacijska i negacijska skupina. Prvi iznosi argumentaciju negacijski debatanat (60 sekundi) – suprotna mu skupina replicira (afirmacijski debatant napada argumente negacijskoga, postavljajući mu pitanja kojima ga nastoji dovesti u proturječje i oslabiti ili srušiti njegove argumente; vrijeme za pitanja i odgovore 90 sekundi), zatim slijedi prvi debatant druge skupine, a prva mu skupina redom replicira. Tako se izredaju sva tri debatanta.

Nakon njihova nastupa slijedi rasprava u velikoj skupini (plenumu) prema općim pravilima raspravljanja (poštovanje sugovornika, neupadanje u riječ, poštovanje vremena i dr.).

Projekt broj: 2016-1-HR01-KA201-022159
Erasmus + Priručnik za neodlučne,
posrnule i loše čitatelje

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Svaka skupina na kraju iznosi završnu riječ. U završnom govoru svaki debatant ponavlja ili sažima svoje glavne argumente i dopunjuje ih osporavanjima protivnikovih argumenata. Tada nije dopušteno unositi nove argumente.

Na kraju rasprave sudci presuđuju koja je skupina bila uspješnija ocjenjujući sljedeće: govorničku vještinu debatanata, jasnoću izrečenih argumenata, uvjerljivost govornika u obrani svojih argumenata, spretnost debatanata u pronalaženju slabosti u protivnikovoj argumentaciji, pridržavanje zadanoga vremena.

ALICE MUNRO: ŽIVOT DJEVOJAKA I ŽENA (roman/pripovijetka)

POZIV NA SURADNJU / UPUTA RODITELJIMA I UČENICIMA

Poštovani roditelji,

u sklopu Erasmus+ projekta poticanja čitanja te programa suradnje roditelja i škole, molimo vas da se uključite i sudjelujete u pripremi i provedbi naše „Literarne radionice za roditelje i učenike“.

U prilogu su po dva primjerka (za roditelja i učenika) odlomka iz romana *Život djevojaka i žena* kanadske nobelovke (2013.) Alice Munro. Tema je odnos majke i kćeri te općenito.

Za otprilike tjedan dana sudjelovat ćete zajedno sa svojim djetetom na satu obrade djela. Škola i učenici bit će vam zahvalni ako nađete vremena za novi tip suradnje i na odzivu u većem broju.

Dragi učenici,

molimo vas da pročitate ponuđeni odlomak i razmislite o temi i motivima. Sudjelovat ćete u debati. Svaki učenik na temelju motiva iz ulomka treba pripremiti (npr. u obliku natuknica) po **pet argumenata u prilog Ili protiv teze** (mora biti izjavna rečenica):

Del Jordan ispravno je postupila kad se suprotstavila majci. / Muškarci su jači spol. / Djevojke su ranjive i pasivne, a mladići snažni i neovisni. / Spolno uznemiravanje i nasilje ne treba priznati ni prijaviti. / Neke knjige ili novine treba zabraniti. / Vrijeme knjiga je prošlo.

Projekt broj: 2016-1-HR01-KA201-022159
Erasmus + Priručnik za neodlučne,
posrnule i loše čitatelje

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Na radionicu treba donijeti ulomke iz romana, a učenici i pisane argumente za debatu.

Hvala na suradnji!

Stručni tim ERASMUS+ projekta: Priručnik za neodlučne, posrnule i loše čitatelje

The screenshot shows a YouTube video player interface. The main video is titled "Alice Munro, In Her Own Words: 2013 Nobel Prize in Literature" and is 15:58 long. The video shows an elderly woman with short white hair, Alice Munro, sitting in a chair and smiling. The video is from the channel "Nobel Prize" and has 97,087 views. To the right of the video player is a list of suggested videos, including "From the Archives: Rex Murphy interviews Alice Munro (1990)", "Person 2 Person: Alice Munro", "Doris Lessing wins Nobel Prize for Literature (2007)", "Philip Roth Interview (2011)", "Interview with alice munro", "British author Doris Lessing reacts to Nobel win", "Alice Munro wins Nobel prize", and "Nobel Prize Winner Alice Munro on banning books: CBC".

https://www.youtube.com/watch?v=EgKC_SDhOKk

Alice Munro, In Her Own Words: 2013 Nobel Prize in Literature

O roditeljima / Parents – 15:58...